

Cannabisentreprenören Damian Kettlewell är en av Kanadas cirka 170 licensierade cannabisproducenter. I sitt företag har han 30 anställda och ser utvinningen av CBD-olja för export som framtiden.

Legaliserad cannabis – en blomstrande affär i Kanada

Det har gått drygt ett halvår sedan Kanada legaliserade rekreationell cannabis. Den svarta marknaden styr fortfarande eftersom utbudet på den lagliga marknaden inte återspeglar efterfrågan. GP har besökt Vancouver där företagen investerar i nya produkter från den omtalade plantan.

Den söta doften hänger i luften. Solstrålar landar på de uppskattningsvis 100 000 deltagarna i Vancouvers Sunset Beach Park. Det är den 20 april och de har kommit hit för att fira det årliga globala 4/20-eventet. Vad som startade som en proteströrelse i USA på 1970-talet har vuxit, och i Vancouver firar rörelsen 25 år, vilket i år även ger stadens, och hela landets invånare, ytterligare en händelse att fira. Det har gått drygt sju månader sedan Kanada i oktober som första G7-land i världen tillät odling, konsumtion och försäljning av rekreationell cannabis (Uruguay gjorde det som första land i världen 2013). Stora glasburkar står uppradade på plastbord, där namn som Lemon Thai och Sweet Berlin uppger vilka sorters torkade cannabisblommor de innehåller. Bland stånden provar deltagare vaporizers (förångare), brownies och andra matprodukter som innehåller cannabis. Pensione-

Bilder: Johan Augustin

Uppskattningsvis 100 000 personer deltog under 25-års jubileet av eventet 4/20 i Vancouvers Sunset Beach Park.

Pensionerade Jerrilyn började röka cannabis redan som ung. Efter ett uppehåll röker hon nu i självmedicinerande syfte.

rade Jerrilyn rökte cannabis som ung, men gav upp vanan under 28 år när hon arbetade som skolrådgivare.

– Jag ville vara klar i huvudet på jobbet, och dessutom ett gott föredöme för ungdomar, säger hon.

De senaste åren röker hon dock cannabis igen.

– Jag ser det som min egen medicin. Cannabis lindrar smärtor i kroppen, säger hon.

Polisen Michelle Davey promenerar förbi. Hon är på festivalen för att kontrollera att inga minderåriga konsumerar cannabis eller att besökarna kör bil påverkade. Att stånden saknar licenser att sälja cannabis är inget Michelle Davey eller hennes kollegor tänker kontrollera.

– Jag antar att de säljer svart. Vår uppgift är att säkerställa att protesten görs på ett lugnt och säkert sätt, säger Michelle Davey.

På scenen intill lyssnar hundratals människor på Jodie Emery som håller tal. Cannabisaktivisten

är talesperson för 4/20 och har drivit legaliseringsfrågorna på en politisk nivå i många år. Jodie Emery, även känd som "Princess of Pot" i media, har drivit många Cannabis Culture-butiker (döpta efter cannabismagasinet som Jodie driver tillsammans med maken Marc Emery) i Vancouver och andra städer som har varit tvungna att stänga ner, eftersom de sålde cannabis olagligt.

Efter talet träffar hon GP i Cannabis Culture's flaggskeppsbutik som fortfarande är öppen i centrala Vancouver. Här kan kunderna röka egen medhavd cannabis i så kallade bongar eller vattenpipor, eftersom licensen för att sälja cannabis inte har gått igenom. Eftersom det redan finns en licensierad återförsäljare inom 300 meter så kommer det nuvarande regelverket inte godkänna Jodie Emery's ansökan. Hon har tidigare arresterats, och bötfölls 200 000 dollar för två år sedan – när hon sålde cannabis på den svarta marknaden.

”
Enda sättet att förändra lagarna är att bryta dem

Jodie Emery
"Princess of Pot"

Den federala regeringen har genom den nya cannabislagen stramat åt regelverket, där de vill begränsa tillgången för minderåriga, och har ökat straffskalan till fängelse i maximalt fjorton år för cannabisrelaterade brott. Trots att hon saknar tillstånd säljer Jodie Emery fortfarande cannabis i butiken, och är därmed del i den svarta marknaden, eller "gråzon" som uppgår till 80 procent av den totala marknaden i Kanada.

– Enda sättet att förändra lagarna är att bryta mot dem, säger hon och fortsätter:

– Människor tror att vi har le-

galiserat i Kanada, men vad har vi legaliserat?

Jodie Emery säger att den federala regeringen inte vill godkänna små företag, "de väljer ut ett fåtal som redan har bra kontaktnät inom politiken och polisväsendet".

Enligt statistik från federala myndigheten Statistics Canada så spenderade kanadensarna under det sista kvartalet förra året knappt 1,5 miljarder dollar på cannabis. En femtedel av det beloppet var genom laglig försäljning av medicinsk och rekreationell cannabis. Resten var på den svarta marknaden. Som återförsäljare av cannabisprodukter kostar det tusentals dollar att ansöka om licenser och för konsumenterna är prisskillnaden mellan vitt och svart cannabis fortfarande tillräckligt stor för att många håller fast vid sina gamla vanor.

Olaglig cannabis kostar omkring 6,50 dollar per gram, trettio procent billigare än de lagliga varianterna som ligger på omkring tio dollar

grammet. Samtidigt som de stora kvantiteterna av lagliga varor för att mätta efterfrågan fortfarande saknas. Detta trots att producenterna fyllde på sina lager av torkade cannabisblommor, blad och cannabisolja innan legaliseringen gick igenom. Den största delen var dock inte redo för försäljning i de många leden från lagervara till bearbetning och paketering. Men för några av dem som har alla papper i ordning finns det ambitioner att bli del i en lukrativ inhemsk marknad och även exportera internationellt.

BlissCo är en av Kanadas omkring 170 licensierade cannabisproducenter. De omkring 30 anställda bär vita rockar, handskar och hårskydd, och måste passera genom renlighetskontroller innan de kommer in i den 1 700 kvadratmeter stora anläggningen. De olika avdelningarna består av bland annat "Flower Room" – där optimala förhållanden för temperatur, ljus, fukt och näringsämnen reglerar tillväxten

Nyheter

Reportage

”Det är spännande att vara med och tillverka helt nya produkter”

för omkring 500 cannabisplantor, och torkningsrum där de skördade växtdelarna torkas för att sedan paketeras. I ett laboratorium utvinns en utvinningsmaskin CBD-olja från plantorna.

I ett stälvalv som tidigare var ett bankvalv för en av stadens storbanker förvaras de färdigpaketerade varorna, innan de skickas ut till återförsäljare. Det tillkommer ständigt nya licensierade producenter inom landet, och eftersom statliga Health Canada (att jämföra med Folkhälsomyndigheten i Sverige) inte har meddelat hur många licenser som kommer att tilldelas, så gäller det att bygga ett starkt varumärke redan på ett tidigt stadium.

– Vi är fokuserade på wellness och ser stora affärsmöjligheter, säger BlissCo's vd, cannabisentreprenören Damian Kettlewell, när han sveper handen över några av plantorna.

Kemiingenjören Bhavana Rao är en av alla anställda på BlissCo som jobbar med cannabisprodukter.

CBD-olja intas oftast via kapslar. Högsta domstolen i Sverige har nyligen beslutat att CBD-olja med THC ska klassas som narkotika. Bilder: Johan Augustin

Till skillnad från cannabis på den svarta marknaden så måste de licensierade plantorna genomgå tester som säkerställer att de inte har besprutats med insektsmedel eller andra kemikalier. Damian Kettlewell tror att priserna kommer att sjunka inom två år när det finns betydligt fler produkter och licensierade odlare och återförsäljare på marknaden. Då kommer även den svarta marknaden minska betydligt säger han.

Företaget blev licensierat i mars för producering och distribuering av torkade cannabisdelar och odlar en handfull olika varianter. En är hybriden Shark Shock, som har låg THC-halt – cannabinoiden med den dominerande psykoaktiva komponenten i cannabis, den som framkallar ruskänslan. I stället har Shark Shock hög CBD-halt, cannabinoiden som många förutspår kommer ta över stora delar av den framtida cannabismarknaden. Det finns studier som ger CBD bevisade medicinska egenskaper, samtidigt som andra studier är omdebatterade och visar att påståendet om effekten av CBD och cannabisanvändandet mot sjukdomar är obefintlig eller svag.

BlissCo har tillstånd att börja sälja CBD-oljor från juni i år.

– Vi blickar framåt, och då är det oljor som gäller, säger Damian Kettlewell.

Han har även inlett samtal om att exportera varor till andra länder, som till exempel för medicinskt bruk i Tyskland. I utvinningsrummet visar Bhavana Rao hur CBD-olja utvinns. Kemiingenjören som tidigare arbetade med humle bytte bana till cannabis när plantan blev laglig.

– Det är spännande att vara med och tillverka helt nya produkter – inom ett så brett område som cannabis, säger Bhavana Rao.

Hon gör daglig research på plan-

tans komposition, och hur oljan som utvinns kommer reagera på olika individer. För egen konsumtion, och som en ”analytisk kemist”, föredrar Bhavana Rao att dosera exakta doser av CBD-olja i kapslar.

– Jag tar dem på helgerna när jag vill varva ner och slappna av, säger hon.

Senast ett år efter legaliseringen, den 17 oktober 2019, har den federala regeringen sagt att matvaror och drycker som innehåller cannabis kommer bli lagliga. Det är vad många kallar den andra legaliseringsvägen. Det ser Vancouver-baserade producenten Sproutly fram emot. Inom kort kommer det bli officiellt vilket ”större dryckesföretag” som licensierade Sproutly

”*Den kanadensiska regeringen är fullt medveten om risken med testikelcancer och de råder män att inte använda cannabis om de vill skaffa barn, och ändå legaliserade de drogen*

Pamela McColl
Cannabismotståndare

kommer ingå samarbete med.

Företagets vd Keith Dolo tar en pratstund med GP mellan förhandlingarna – högt upp i en av skyskraporna i downtown Vancouver. Han har högflygande planer för utveckling av cannabis i drycker som iste, kolsyrat vatten och cider. Företaget har patenterat en teknologi för cannabisdrycker som ska göra de aktiva ingredienserna vattenlösliga så att dryckerna inte grumlas, samtidigt som rusets längd ska kontrolleras. I USA finns redan en rad lagliga cannabisdrycker på marknaden. Men många av dem har hög TCH-halt och rus som varar upp till sex timmar.

– Många av de dryckerna har 100 milligram THC. Vi vill tillverka drycker som har låg dosering THC, max tio milligram som är ute ur ditt system på 1,5 timmar, säger Keith Dolo.

En rad andra producenter har redan skrivit på samarbeten med dryckesföretag, och många bedömare tror att cannabisdrycker kommer att slå stort, precis som matvaror som innehåller växtdelar, till exempel färgglada gummibjörnar. Enbart dryckesmarknaden beräknas, när den legaliseras, kunna uppgå till en tredjedel av den potentiella totala cannabismarknaden i Kanada som enligt beräkningar kommer omsätta tio miljarder dollar.

Trots att den största andelen cannabis i Kanada fortfarande är svart, så har en ny trend skapats sedan legaliseringen. Under det första kvartalet i år köpte 47 procent eller 2,5 miljoner cannabisbrukare, cannabis lagligt. En trend som kommer att fortsätta enligt Tammy Jarbeau, talesperson för statliga Health Canada.

– Branschövergången, där producenter, distributörer och återförsäljare matchar rätt produkter och leveransnivåer med konsumenternas

efterfråga – kommer fortsätta under de kommande månaderna över hela landet, säger Tammy Jarbeau.

Har det gjorts några studier på vad legaliseringen har inneburit för folkhälsan i allmänhet?

– Efter enbart sex månader sedan den nya lagen trädde i kraft (Cannabis Act), så är det för tidigt att avgöra cannabis inverkan.

– På en statlig nivå kommer vi fortsätta att bevaka en rad cannabisrelaterade frågor genom undersökningar, så att vi kan samla in fakta – för att kunna bedöma effekterna av denna viktiga politiska förändring.

Många beskriver licensieringen för producenter och återförsäljare som lång och kostsam. På vilka sätt kan ni underlätta så att fler företag kan ta del av den lagliga marknaden?

– Health Canada godkänner nya licenser varje vecka. Nu finns det finns 175 licensierade producenter, att jämföra med 132 när Cannabis Act gick igenom.

Alla ansökningar bedöms noggrant för att säkerställa att alla krav uppfylls.

– Kraven och regelverken ska kvalitetssäkra den lagliga cannabisen och minska risken för att godkända cannabisprodukter ska hamna på den svarta marknaden, säger Tammy Jarbeau.

Trots legaliseringen finns det fortfarande de som motsätter sig legaliseringen i det kanadensiska samhället. Pamela McColl leder organisationen Clear The Air Now, och har varit en aktiv motståndare mot cannabis det senaste årtiondet.

– Genom legaliseringen av marijuana utsätts befolkningen för allvarliga risker på grund av skador som marijuana orsakar, vilket inkluderar reproduktiv hälsa hos både män och kvinnor, samt för allvarliga psykiska hälsoeffekter, säger Pamela McColl till GP.

Hon säger att den största risken

med kommersialiseringen av TBC och CBD sammankopplas med användarnas avkomma, där många studier har visat att testikelcancer hos män som använder cannabis ökar avsevärt, jämför med de som inte gör det.

– Den kanadensiska regeringen är fullt medveten om risken med testikelcancer och de råder män att inte använda cannabis om de vill skaffa barn, och ändå legaliserade de drogen, säger Pamela McColl och fortsätter:

– De har inte tagit upp frågan om bilkörning av påverkade personer och de har misslyckats med att göra en riskbedömning av barn i anslutning till cannabis.

Samtidigt kommer kritik mot försäljningen av CBD-oljor som har blivit en stor trend i många länder, däribland i Sverige där oljorna säljs på nätet. Amerikanska återförsäljare har fått kritik av den amerikanska läkemedelsmyndigheten FDA med uppmaningen att sluta marknadsföra sina produkter med medicinska påståenden som saknar vetenskapliga bevis. Studier har dessutom visat att mängden CBD ofta inte stämmer överens med vad innehållsförteckningen deklarerar.

Nyligen beslutade Högsta domstolen i Sverige att CBD-oljor – som innehåller tetrahydrocannabinol, THC – ska klassas som narkotika.

Många kanadensare har generellt sett en avslappnad syn på cannabis sativa, en planta som länge varit relativt integrerad i samhället. En av dem är tvåbarnsmamman Amber, en karriärsdriven coach i ledarskap på ett storföretag i Vancouver. Trettiofemåringens beskriver sig själv som en måttlig användare, har konsumerat cannabis i olika former under två årtionden och besöker numera lagliga återförsäljare där hon köper sina produkter. Hon röker sällan joints (handrullade cannabis-cigaretter), använder mestadels vaporizers och konsumerar CBD-olja i kapslar, som får henne att slappna av i ett ”liv med högt tempo”.

– Jag föredrar cannabis före alkohol, säger Amber och förklarar att medan alkohol leder till aggressivitet och baksmälla så känner hon aldrig något dagen efter att ha konsumerat cannabis.

Sedan legaliseringen behöver Amber inte oroa sig för lagliga påföljder när hon till exempel röker på offentliga platser. Att cannabis skulle vara en inkörsport till tyngre droger förnekar hon bestämt.

– Jag har aldrig provat tyngre droger. Cannabis gör mig lugn och fokuserad på nuet. Jag behöver inget annat.

Johan Augustin
utland@gp.se

Många kanadensare har generellt sett en avslappnad syn på cannabis.

Keith Dolo, vd på företaget Sproutly, ser drycker med cannabis i som framtiden.

Jodie Emery driver tillsammans med sin make företaget Cannabis culture.

Under festivalen 4/20 säljs en rad olika produkter som innehåller cannabis.

Bilder: Johan Augustin